

Richard Rohr – „Mužské archetypy“

*přepis přednášek ze semináře pro muže,
konaného 24.-25.9. 2001 v Křižanově.*

Obsah:

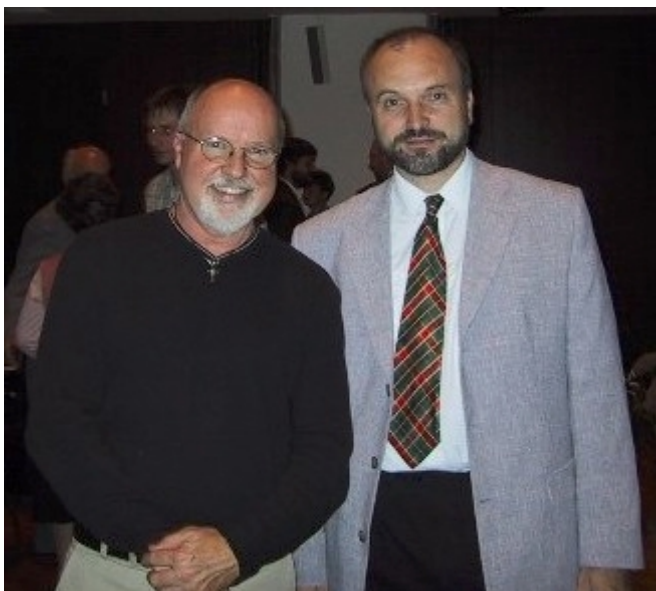
1. Úvod	3
2. MILOVNÍK	5
3. MAGIK	8
4. MILOVNÍK a MAGIK - otázky a odpovědi	11
5. BOJOVNÍK	15
6. KRÁL	18
7. Příloha 1 - Dospělé archetypy a jejich "stínové" póly, aktivní a pasivní	21
8. Příloha 2 - Propojování mezi archetypy	24

Vydali Chlapi sobě.

Dvoudenní duchovní obnova v Křižanově byla završením několikadenní návštěvy amerického františkána Richarda Rohra a jeho kolegy Stephena Gambella v České republice.

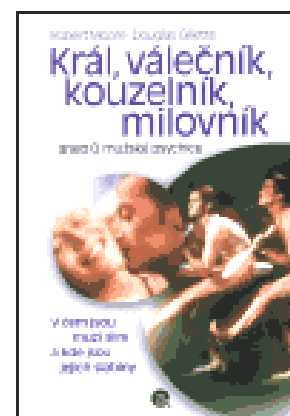
Seminář volně navazoval na přednášky „Spiritualita muže a ženy“ a „Zrání neochočeného muže“, proslovené o víkendu 22. - 23.9. 2001 v kostele sv. Vojtěcha a prostorách Arcibiskupského semináře v Praze – Dejvicích.

Přednášky, zejména zásluhou vynikajícího tlumočení Tomáše Svobody, neztrácejí svou živost ano po převodu do psané podoby.

Knihu Roberta Moora, několikrát během přednášek citovanou, vydalo k naší velké radosti právě letos v češtině nakladatelství Lidové noviny pod názvem:

Robert Moore, Douglas Gillette: Král, válečník, kouzelník, milovník, aneb o mužské psychice.

1. Úvod

Je dobré, že můžeme být všichni v jedné místnosti a v trochu neformálnějším prostředí, než včera. Doufám, že by to mohly být dva dobré dny. Chápu, že jste asi trochu unavení, tak na vás nepůjdu moc tvrdě. A uvidíte, že jak bude den pokračovat, tak se vaše bubnování bude zlepšovat a zlepšovat.

První věc, kterou potřebujeme udělat, je vytvořit si posvátný prostor. A tohleto bude ten náš prostor. Potřebujeme mít pochopení, že se tady může stát něco dobrého a něco zvláštního. Byl bych rád, aby si ti z vás, kteří byli na přednášce včera, vzpomněli co jsem říkal o kontemplativní mysli jako o opaku ke kalkulativní mysli. Dnes ráno si uděláme malé cvičení, které často používám při vyučování kontemplativní modlitby.

Budu recitovat frázi z písně a požádám vás, abyste ji opakovali. A potom společně zůstaneme jednu minutu v tichosti. Pokuste se během ní usebrat a být tady a teď.

Bud'te pokojní a vězte, že já jsem Bůh.

Bud'te pokojní a vězte, že já jsem.

Bud'te pokojní a vězte.

Bud'te pokojní.

Bud'te.

(Po minutě ticha) Pomalu se vynořme z tohoto ticha, aniž bychom to ticho ztratili. A společně se pomodleme Otče náš

V naší zemi se tohle někteří lidé neradi modlí. Připadá jim to, že Bůh je mužský. A oni říkají, že Bůh je nad pohlavím, že není ani muž ani žena. S touto otázkou jsme také bojovali. Co bychom s tím měli dělat? Zdá se, že potřebujeme rozpoznat a přiblížit se také k ženské podstatě Boha. Protože Bůh samozřejmě není mužský nebo ženský, ale je obojí. Ptáme se ale, proč Ježíš používal právě tohle slovo "abba – tatínku", jako od malého chlapce. Byla to jenom náhoda? Nebo to bylo jenom kulturně podmíněné?

Čím víc jsem cestoval a čím víc jsem poznával, jak univerzální je otcovské zranění a kolik lidí nikdy nepoznalo bezpodmínečnou lásku svého otce, tím víc věřím, že Ježíš vědomě vybral pro Boha to nejobtížnější pojmenování. To slovo, které je pro mnoho lidí těžší vyslovit. Slovo, kterému je obtížnější věřit.

Potkal jsem mnoho synů, jejichž otcové byli zabiti ve válce, mnoho synů alkoholických otců a mnoho synů, kteří měli otce emocionálně vzdálené. Proto věřím tomu, že ta mužská stránka Boha je tou obtížnější pro to, aby se jí věřilo. A my se přesto odvažujeme toto odvážné slovo říkat.

Ale my, protože evidentně muži jsme, potřebujeme najít, co je na té mužské části Boha dobrého. Zjišťuji po celém světě, že my muži máme komplex méněcennosti - téměř si připadáme vůči ženám méněcenní. Nejsem tady od toho, abych říkal, že jsme lepší, ale musíme najít co je dobrého na tom, být muž. Vždyť alespoň polovina z toho, čím Bůh je, je mužská - je tím, co to znamená být mužem. A ovšem, ta druhá půlka je tím, co to znamená být ženou.

Našli jsme skvělý způsob, jak do této mužské duše vstoupit a říkáme tomu 4 mužské archetypy. To slovo je složeno ze dvou řeckých slov, které znamenají dominantní (t.j. hlavní) obrazy. Jak jsem říkal už včera, tyto archetypy byly objeveny studiem starých legend. Tyto čtyři postavy byly nalézány napříč kulturami, ale nakonec to nejsou čtyři různé postavy, ale čtyři části každého z nás.

Během těchto dvou dnů si uděláme čas, abychom si prožili všechny čtyři.

KRÁL	BOJOVNÍK
MAGIK	MILOVNÍK

Tyto čtyři se nějakým způsobem udržují v rovnováze. Jestliže jste pouze jedním z nich, tak převezmete jeho temnou stránku. Jestliže jste pouze KRÁLEM, tak se z vás stane TYRAN. Ale to se stane jasnějším postupně, jak budeme pokračovat. Uvidíte ty pojmy v literatuře, v poezii, v umění. Uvidíte, že toto jsou čtyři obrazy, které nás nejvíce zaměstnávají, čtyři „posedlosti“. Možná používáme pro ně jiná slova, ale to, co se budeme snažit najít, je ta energie v pozadí. Dále chci říct to, že KRÁL,

i když je to jen jedna čtvrtina celku, je tou částí, která všechny drží pohromadě. Takže s KRÁLEM počkáme a budeme o něm mluvit až v závěru, zítra odpoledne.

V horní části diagramu – KRÁL a BOJOVNÍK jsou ty více mužské části našeho celku. A dole ten MUDRC (MAGIK) a MILOVNÍK jsou spíše ženské prvky, ženské části naší duše. Takže už z toho vidíme, že ten vršek a spodek musíme držet v rovnováze, abychom byli celým mužem.

A jak jsem už říkal včera, jako malý chlapec začnete tím, že jste fascinován jedním z těchto typů. Pro většinu malých chlapců je to BOJOVNÍK, ne vždy. Třeba já jako malý chlapec jsem spíš byl MALÝ KRÁL, nebo spíš malý princ. Chtěl jsem mít velký obraz všeho. Ale to se nám všechno vyjasní postupně, a tak pro teď je to všechno.

Ještě snad k překladu slova MAGICIAN – kouzelník, mág, MAGIK a nebo MUDRC – moudrý muž. Pravděpodobně jsou obě verze v pořádku, ale jsem rád, že to tu zaznělo. Protože ten MAGIK má pro většinu křesťanů divnou, matoucí souvislost. Přestože v Matoušově evangeliu máme mágy z východu. Ale o tom budu také později mluvit.

Právě tak slovo MILOVNÍK má v sobě určitou erotickou konotaci, která tam ale také patří, nechci to příliš zduchovňovat.

Vzpomeňte si, když jste byli malými chlapci, jaké příběhy vás fascinovaly. Jaké byly postavy, se kterými jste se nejvíce ztotožňovali, „převlékali“ se do nich. To byla vaše první archetypální fascinace. To bylo to, čím jste chtěli být. Tuto fascinaci si nemůžete odepřít, je silná, zůstává ve vás a časem si vás najde. Kdo máte syny, tak to na nich můžete vidět a nemá smysl se snažit to změnit, je to prostě v nich. Např. když kluk je MILOVNÍK a táta z něj chce mít BOJOVNÍKA, tak to toho malého kluka zraňuje. To nemůžete dělat. I když někdy otec, když je BOJOVNÍK, touží po tom, aby jeho synové byli také BOJOVNÍCI.

2. MILOVNÍK

Ukážu vám příklad kluka MILOVNÍKA, o kterém budeme dnes dopoledne mluvit. Učil jsem v Kalifornii, když ke mně přišel mladý muž a požádal o rozhovor. Říkal, že jeho otec je americký námořník. A ten mladý muž, když byl klukem, tak se ze všeho radoval a měl vztah k umění. A když byl sám doma s maminkou, tak se takhle mohl chovat. Jednoho dne byl tak šťastný, že doma chodil po bytě a všechno líbal. Říkal: „Dobré ráno, židle, dobré ráno, stole“. Vtom jeho otec mariňák vešel do místnosti a řekl: „Co to ten chlapec dělá? Já nechci, aby můj kluk byl zženštilý.“ V otcových očích ten chlapec viděl neschválení, nesouhlas, a od toho okamžiku se mu všechno změnilo. Řekl mi: „Já jsem v sobě toho milovníka zabil. A od té doby už jsem nikdy nebyl šťastný“. Dneska je autorem scénářů v Hollywoodu, ale trvalo mu téměř do třiceti let, než poznal, kdo doopravdy je.

MILOVNÍK v malém dítěti ještě není tak utlačený, jak se to stane později v životě, to malé dítě má ještě tu schopnost ječet nadšením. Vidíte to úplně jasně třeba u dvouletého dítěte. Když uvidí například psa, tak taky ječí radostí. MILOVNÍK je totiž vaše schopnost pro extázi, pro užívání si radosti, pro vzrušení a nadšení.

Připadá mi zajímavé, že křesťanství říká, že Bůh je Láska, ale z těch všech čtyř částí se téhle nejmí bojíme. Právě proto, že to má v sobě i trochu erotiky a toho mi se bojíme. Bez MILOVNÍKA je ale život nudný, černobílý. Bez MILOVNÍKA je život samé povinnosti, dřina bez kapky sladkosti. MILOVNÍK je vaše schopnost vidět krásno a nadchnout se tím, nejen to vidět intelektuálně. Jestli nemáte schopnost se nadchnout, tak jste v sobě milovníka zabili. A to mnoho mužů udělalo. Viděli jste někdy film, nebo četli jste knihu Řek Zorba? Tam je zobrazen klasický archetyp milovníka. Pamatujete si jak Zorba tancuje na pláži?

Jsou kultury, které MILOVNÍKA osvobozují mnohem víc, než jiné. Mnozí muži se od toho odtažují, protože to souvisí se sexualitou, a my se bojíme, kam by nás to mohlo zavést. Bojíme se, že uděláme něco špatného, zlého, že budeme nevěrní svojí manželce. A my se tolik bojíme té možné chyby, že nenalézáme ten dar. To platí i pro mnohé muže v celibátu, kteří si myslí, že když nebudou milovat nikoho, tak automaticky budou milovat Boha. Jenže Láska je v jednom kuse, je celistvá. Buď milujete všechno, nebo nemilujete nic. Buď to vidíte to dobré, pravdivé a krásné ve všech věcech, nebo to nevidíte vůbec.

MILOVNÍK má také trochu skandální, provokující povahu. Robert Moore, který tohleto zkoumal, říkal, že MILOVNÍK si chce všechno olíznout. Pokud vy si nechcete všechno olíznout, tak se možná toho MILOVNÍKA trochu bojíte. Je to velice spojené s ústy. Líbat a pít. Jestliže vás poezie nudí a umíte číst jenom noviny, tak jste v sobě pravděpodobně MILOVNÍKA zabili. Pro mnoho mužů je obtížné tancovat, protože nedovedou žít v přirozené extázi svého těla. Jestliže naopak umíte mít radost z barev, ze stínů, tak v sobě patrně kus MILOVNÍKA máte. A jestliže vychutnáváte krásu různých druhů hudby, tak v sobě také máte kus MILOVNÍKA.

Před dvěma týdny jsme se Stevenem skončili v Norimberku iniciační rituál. Ti němečtí muži měli všichni svlečené košile a někteří začali vyskakovat nahoru a dolů, jako masajští válečníci. A za chvíli to začali dělat všichni. Pak začali skákat po té veliké místnosti jako gazely a další začali bubnovat a křičet. A Steven a já jsme tam stáli a říkali jsme si: „Tohle nedělají ani Američani“. A trvalo to celou hodinu a nešlo to zastavit. Vzal jsem si mikrofon a říkal jsem: „Jídlo je připravené a je tam pivo, můžete si dát pivo!“ (neměli pivo tři nebo čtyři dny). A oni říkali: „Ne, my budeme raději tancovat“. My si vždycky myslíme, že Němci jsou soustředění jenom na svoji hlavu, ale oni když sestoupí dolů, tak sestoupí opravdu. Víc než my. Když osvobodili svoje pocity, tak byli až strašlivě svobodní.

Vášeň (chtíč) je laciná náhražka lásky. Taková podobná laciná náhražka je v Americe Disneyland, kam lidé chodí proto, aby se nechali bavit. Místo toho aby prožili nějaké hlubší city, prožívají falešné štěstí. My muži se ale tolik bojíme toho chtíče, že se bojíme i lásky. A to je špatné.

Naše dnešní téma je, jak se dostat do místa skutečné radosti, a ne jenom do zdánlivých potěšení. Steven vás potom při cvičení povede, jak v sobě nalézt toho svého MILOVNÍKA. Abyste rozpoznali, jak jste se ho báli, nebo jak jste ho možná i zabili.

Většinou se s ním mladí muži setkají, když se zamilují. Ty první dny poté, kdy vám někdo nastaví zrcadlo a řekne vám, jak jste krásní. A v těch dalších dnech se najednou všechno změní z černobílého na barevné. V dalších dnech si najednou všímáte věcí, kterých jste si dřív nevšimli. Věci, které vám dřív vadily, vám najednou nevadí. Komu by to vadilo? Když jste ve stavu MILOVNÍKA, je ve vás obrovská svoboda.

Ale milovník má také svoji temnou, nebo zraněnou stránku. ZÁVISLÝ MILOVNÍK - to je ten, který je zachycen ve stavu vášně nebo chťiče a myslí si, že to je láska. A místo toho, aby prožíval radost, tak je velice nesvobodný. Opravdová láska zvětšuje vaši svobodu, nezmenšuje ji. Narcistický člověk chce, aby mu všechno dělalo radost, ale neumí dělat radost druhým. Asi nejjednodušší indikace toho, že jste v kontaktu se svým MILOVNÍKEM je, jestliže se umíte smát. Jestliže úsměv přichází s velkými obtížemi, tak máte asi MILOVNÍKA zabitého.

Během mého krátkého pobytu tady jsem viděl u mnohých z vás, že jste se na mně zpřímá podívali a usmáli se. To je výborná věc, když muž tohle dokáže udělat. Jestliže se bojíme usmát, tak se asi bojíme, že to nebude přijato nebo že to nebude vráceno. A mnoho z nás je v této oblasti zraněno, protože realita nám ten úsměv nevracela. V mém životě bylo mnoho dní, kdy jsem byl zevnitř velice šťastný. Chodil jsem po supermarketu a zjistil jsem, že se usmívám i na krabici mýdla. Logicky to nedává žádný smysl, ale jestliže jste v tom stavu byli, tak tomu rozumíte. Když jste v pořádku, tak je všechno v pořádku. A možná i na té krabici mýdla je ta dekorace krásná. Asi to není Picasso, ale je to pěkný. Takže, bratři, potřebujeme znovu najít tu schopnost oceňovat. Obecně muži jsou vychováni k tomu, aby neoceňovali, nebo aby jen negativně oceňovali, podceňovali.

Nevím, jestli to platí o mladých českých mužích, ale o amerických to platí. Když chtějí vypadat správně, tak musejí odsuzovat. „Tam jsem už byl, to je hloupý, to za nic nestojí“. Už to vidím i u šestnáctiletých chlapců. Rád bych použil slovo blazeovaný. Všechno už viděli, nic je nevzrušuje. Používáme pro to slovo cynický (u nás v Čechách i v Americe). Většina našich dětí, když je jim dvacet, tak už je cynická. I v oblasti sexu už je tolik volného vyjadřování, že tam není žádná romantika. Aby se udržovala extáze z té romantiky, tak k tomu je potřeba kousíček BOJOVNÍKA. A o tom bych se teď zmínil.

Pamatujete si, když jste potkali svoji první dívku, jak jste moc chtěli s ní mít sexuální zážitek? Ale doufám, že jste to trochu pozdrželi. To je instinkt BOJOVNÍKA. BOJOVNÍK vytyčuje hranice a říká si sám sobě ne. Bez kousku BOJOVNÍKA je ta logika taková, že MILOVNÍK se vždycky stane ZÁVISLÁKEM. Doufám, že na tom už můžete vidět, jak se ty jednotlivé části (archetypy) navzájem potřebují.

V Americe se říká, že sex by měl přijít při druhé schůzce. Není v tom žádná romantika, žádná hluboká schopnost pro radost. To se děje i v celém světě pornografie. Najednou existuje, i ve světě internetu, přístup k falešným vztahům. Najednou nemáte vztah se ženou, máte vztah s prsem. To se snadno stane návykovou záležitostí a nevede to ke skutečné extázi. MILOVNÍK musí mít svoji vnitřní disciplínu, jinak to dopadne špatně.

Ale teď nechci klást důraz na disciplínu, chci klást důraz na svobodu. Teď chci zdůrazňovat tu vnitřní schopnost cítit, hluboce cítit. MILOVNÍK je vnitřně svobodný i k tomu aby plakal, i k tomu aby se usmíval. A to někdy obojí současně, protože je tolik pocitů.

Steven vás povede a doufám, že se budete pohybovat tímto směrem. Doufám, že mi pomůžete si uvědomit nějaké postavy milovníků z literatury nebo z filmů. Můžete mít dát nějaký příklad postav? *Forest Gump, Cyrano, Jonatan a David z Bible (David uměl tancovat a hrát na harfu)....*

Ježíš - to je nejlepší rovnováha těch čtyř, stejně jako David ve Starém zákoně. Z toho je vidět i další význam toho, že Ježíš je syn Davidův.

Nějaké příklady herců nebo sportovců, nejen ty role, které hrají, ale jejich přirozené energie – *Mensík, Paul Newman,, Mel Gibson, Mr. Bean* - 😊

Před pár lety, když se rozdávaly Oscary, tak tam nějaký italský herec běžel pro Oscara přes sedadla. Potom udělal nějakou poznámku o Sophii Lorenové ...byl strašně svobodný ve svých emocích a publikum se nemohlo udržet smíchy.

Dá se říct, že italská kultura má hodně svobody a volnosti pro MILOVNÍKA, víc než jiné kultury. Ve Francii se MILOVNÍK stal velice sofistikovaným a pro nás vypadá téměř uměle, ale pořád je to MILOVNÍK. Steven i já bydlíme blízko Mexika a v mexičanech je MILOVNÍK také velice svobodný. Zjistíte, že ve většině severních evropských zemí byl velký strach z MILOVNÍKA. U těch anglosaských typů, což jsme my. Někakým způsobem se to dostalo do opozice s naším pochopením, co by mělo být křesťanství. Když slyším zpovědi irských kněží, tak tam existuje jediný hřích, a to je sex. Je to tak, jako že všechno ostatní jim uniká a veškeré zlo si lokalizují do jediné oblasti. A přesto ti stejní Irové dokáží tak pěkně tancovat a zpívat. Vypadá to, jako že jsou rozpolceni. Je v nich přirozený Ir a je v nich katolický Ir. A snaží se to dát nějak dohromady. My si to moc dobře uvědomujeme, protože Irové formovali americkou katolickou církev víc, než jakákoli jiná skupina.

Budeme se tím dál zabývat a víc to pochopíme, až budeme studovat ty ostatní tři archetypy, protože ony dávají smysl ve vztazích navzájem.

Chci říct ještě jednu věc, než předám slovo Stevenovi. Neřekl jsem toho dost o dotyku. MILOVNÍKOVÍ je dobře, když se dotýká. Nejenom to, MILOVNÍK se potřebuje dotýkat, aby realitě porozuměl. Chce nejenom všechno olízávat, ale všeho se taky dotknout. A jak jsem říkal včera, kvůli mužskému strachu z obvinění z homosexuality se většina z nás tohle bojí dělat. Musíme ten stav pojmenovat a uvědomit si, že mít tento strach v sobě není ani zdravé, ani normální.

V naší kultuře zjišťujeme, že u mnoha mužů mnohé sexuální problémy nejsou způsobeny touhou po sexu. Je to něco, co bych nazval hladem kůže. Protože lidské tělo potřebuje být dotýkáno a dotýkat se. Protože je tak málo míst, kde tento hlad kůže může být ukojen, tak u muže je to všechno genitální, všechno se to soustředí na penis. A to je příliš zúžené, protože láska je mnohem širší než tohle.

V průběhu let ke mně přišlo mnoho mladých mužů, kterých se jejich otec nikdy nedotknul, neobjal je. A doslova ode mě chtěli, abych je obejmul, a pak začali brečet. A ti chlapi nebyli homosexuálové, byli to jenom normální zdraví muži. Chtěl jsem se zmínit o dotýkání, protože MILOVNÍK chce být dotýkán a je svobodný k tomu, aby se dotýkal.

A také když se oženíte, tak začne být velmi nebezpečné se dotknout nějaké jiné ženy. Takže máme tendenci žít v takové izolované komoře. Není pak divu, že máme takové velké sexuální problémy. Ještě nikdy jsem po světě nepotkal jediného muže, který by mi řekl: „Já mám zdravou sexualitu“. Žádný muž tohleto nikdy neřekne. Všichni máme pocit, že to máme nějaký zamotaný. Skoro každý muž se za něco v sexu stydí nebo má kvůli něčemu pocit viny, spojený se sexem. Ať je to o nějakém vztahu, nebo o masturbaci, nebo o pornografii. Když jsme ve skupinách mužů, jako je tahle, tak o tom máme začít mluvit, protože tady k tomu konečně máme svobodné místo. Protože zjišťuji, že si každý muž o sobě myslí, že je neobvyklý, nebo že pouze on má tenhle problém.

Ale to hlavní, co jsem chtěl teď zdůraznit je, že pokud by se nám podařilo obnovit nějaké zdravé dotýkání se, tak to bude velice prospěšné pro náš sexuální život.

3. MAGIK

Dnes odpoledne budeme mluvit o MAGIKOVI (KOUZELNÍKOVI, MUDRCOVI). Zatímco MILOVNÍK je vnější ženskost, tak MAGIK je vnitřní ženskost. Je to archetyp vědomí a uvědomění si. Je to ta část vás, která chce vědět a znát. Ta část, která je zvědavá. Jestliže jste ztratili všechnu zvědavost, pak jste v sobě zabili MUDRCE. Je to ta část vás, která chce vnímat a pozorovat. MAGIK má víc tvarů a forem, než kterýkoli jiný archetyp. Ta nejvyšší forma, té bychom mohli říkat Prorok, a nejnižší formou by mohl být Klaun (Šibal), někdo kdo dělá nějaké triky, např. královský Šašek.

V mnoha náboženstvích byl kněz viděn právě jako MUDRC (MAGIK). A není to nic zvláštního, vždyť naše katolické obrazy jsou dost podobné. Když kněz řekne: „Toto není chléb, to je Ježíšovo tělo“, tak to je vlastně řeč MAGIKA. MAGIK vám vždycky říká, že věci nejsou takové, jak se jeví. Vypadá to takhle, ale ve skutečnosti je to tohle. Když je jako zpovědník, říká: „Vypadá to jako hřích, ale ve skutečnosti to je uzdravování a odpouštění“. Dobrý MAGIK dovede všechno otočit tak, aby to bylo dobré a fungovalo to. A to je moudrost. Když kouzelník vytahuje králíky z klobouku, tak to je to, co pro vás dělá MAGIK. Činí nepochopitelné věci pochopitelnými. Je to něco jiného, než pouhá inteligence, je to moudrost.

MAGIK vám také pomáhá setkat se s vaším stínovým já. Stejně tak jako prorok, který to ale dělá pro celou kulturu. Pomáhá vám nejen se s vaším stínem setkat, ale také ho přijmout a možná v tom i uvidět určitý dar. Když nemáte žádného MAGIKA, tak nevíte co dělat se svými trápeními a se svými hříchy. Budou ve vás jen sedět a užírat vás.

MAGIK je vždycky zobrazován v nějakém jiném, alternativním oblečení. Protože on ten jiný, alternativní svět odhaluje. Tak např. čaroděj Merlin je zobrazován v hábitu černé a bílé barvy, nebo má na sobě obrázky slunce, měsíce a hvězd, protože odhaluje význam vesmíru. Možná proto se také kněží stále oblékají do rozdílného, neobvyklého, alternativního oblečení.

Rozdíl mezi pravým a falešným MAGIKEM je v tom, že ten pravý vám váš stín odhaluje, kdežto ten falešný ho schovává. Ve Starém zákoně se těm druhým říká dvorní proroci, a to byli takoví, kteří stále říkali jen to, co od nich chtěl král slyšet.

Takže KRÁL ve vás potřebuje MUDRCE, aby ho udržoval v pravdivosti a poctivosti. A v Bibli král téměř vždycky PROROKA zabije, protože ten skutečný PROROK neříká ty správné věci. Není jednoduché být pravým MAGIKEM. Systém vás nemá rád, když mluvíte skutečnou pravdu. Jednou z „povolených“ forem, kterou to teď má na západě, je politický karikaturista. Téměř nikdo nemá možnost říct prezidentovi, jak je stupidní, ale karikaturista ano. A on je vlastně také forma MUDRCE.

Není jednoduché být MUDRCEM nebo PROROKEM ani uvnitř církve. I církve chce od každého, aby byl loajálním člověkem. Není tam moc místa pro alternativní kritiku.

Zdravý KRÁL se MUDRCE nikdy nebojí. Ve Starém zákoně je ale jen jeden případ, kdy ti dva spolupracují. Když David poslal Uriáše do bitvy, tak ho prorok Nathan obviňuje. Nathan přichází na královský dvůr a říká Davidovi: „Ty jsi ten člověk!“. David to přijímá a v tu chvíli se stává celistvým, stává se všemi čtyřmi archetypy. Už dříve se stal KRÁLEM. Už se stal i milovníkem, který umí tancovat a zpívat. Už se také stal válečníkem, který zabil svých deset tisíc nepřátel.

Vždycky je ve vás jeden archetyp, kterého se nejvíc bojíte. A tak bych chtěl, abyste začali přemýšlet o tom, který to je, kterému se nejvíc bráníte. Většinou tohle se nestane dřív, než v druhé polovině života. Ale když se vám podaří přijmout i tu čtvrtou část, tak se stanete velmi celistvými.

Doma v Albuquerque sloužím jako vězeňský kaplan. A tohle říkám i těm indiánům a hispáncům ve vězení. A oni tomu rozumějí, protože je to viditelné a konkrétní. Ale nejtěžší je pro ně pochopit KRÁLE, protože oni většinou dobrého otce neměli. Ještě jsem to neříkal, ale KRÁL je jiná podoba otce. A my jsme společnost bez KRÁLE a bez OTCE.

Uvedu vám několik různých forem MUDRCE. Už jsem říkal Prorok, Otec, Zpovědník. Dále Liturg jako někdo, kdo vytváří rituál. Iniciátor, což je úloha, kterou už neznáme, Tvůrce posvátného prostoru, Duchovní vůdce, Rádce jako vychovatel (Mentor), nověji Psychoterapeut jako psychologický poradce. Nebo prostě Moudrý člověk, i když my už ani nevíme, kde ho hledat.

Jedno z velkých zklamání v církvi je, že lidé očekávají od kněží, že budou MUDRCI. Ale někdy ve středověku se kněží přesunuli víc k úloze KRÁLE. Říkáme kněžím a biskupům princové církve (v angličtině). A oni se také oblékají spíš jako králové, než jako kouzelníci nebo mudrcové. Matoušovo evangelium se nezmiňuje o králích a ani o třech. Zmiňuje mudrce, mágy z východu. Mágové z východu nám nedělají dobře, protože to by mohli být nějakí slované z Ruska, takže jsme si vyrobili Tři krále, přestože pro ně není v písmu žádná opora. Když jsem to říkal v Německu, tak říkali: „Ale jo, byli to tři

králové a jsou pohřbeni v Kolíně v katedrále.“ Je to pro mě velice signifikantní v tom, že vidíme to, co chceme vidět. A je nám lépe a jsou nám příjemnější králové než mágové.

Myslím, že syn chce vidět moudrého muže ve svém otci. Někoho, kdo mu řekne: „Synu, tohle bude fungovat a tohle nebude fungovat.“ MUDRC je jiný, než pouhý funkcionář. Funkcionář drží nějakou úlohu, nějaký titul a bere plat. Ale nemusí v podstatě ničemu rozumět, není to pro něj žádné umění. Opravdový mudrc vám nastavuje zrcadlo, pomáhá vám vidět kdo jste, přijmout kdo jste a nakonec se stát vším, čím jste. A tím vším se můžete stát až potom, co přijmete všechny ty různé části svého já.

Zdá se mi, že na Západě je hluboká touha po MUDRCOVI. Ale zdá se mi také, že my v Americe se díváme velmi cynicky už jen na možnost něčeho takového. Už jsme si za prezidenta zvolili herce a teď jsme si zvolili za prezidenta texaského kovboje. Ani se neočekává, že by tam vůbec nějaký moudrý člověk mohl být. Váš prezident a Nelson Mandela jsou dva z mála moudrých lidí na světové scéně.

Když nemáte MUDRCE, tak MILOVNÍK se také rozpadne. MUDRCE v tom smyslu té části z vás, která umí rozlišit mezi láskou a žádostí.

U MUDRCE se většinou předpokládá, že žije zvlášť, odděleně, někde v lese. Neboť moudrost vždycky přichází z nějakého ticha. Moudrost vždycky přichází z přírody. Když se necháte zachytit ve světě přidělených úloh a zaneprázdněnosti, tak velké moudrosti nedosáhnete. Vy, kdo jste sem v těchto dnech přišli, tak evidentně hledáte MUDRCE. Hledáte moudrost a já tady sedím v úloze MUDRCE. A říkám vám: „Ano, existuje taková věc jako moudrost“.

Normální škola vám tohle nedá. Iniciece přivádí moudrost na velmi vysokou úroveň. V podstatě pomáhá k tomu prožívat úděl života a smrti, pracovat s tímto velkým problémem. Jak žít v tomto světě a neztratit svou duši. Jak se setkat se všemi těmi malými smrtmi a vnitřně nezemřít. Tou hlavní otázkou je, jak se může každý z vás dobrat věku šedesáti pěti let a nebýt zlostný, smutný a zatrpklý. A to je duchovní otázka. Jestliže máte dobrou spiritualitu, tak se v pětadesáti ještě budete usmívat.

MUDRC, MAGIK je mistr proměny. Když jsme byli mladí katoličtí chlupci, tak jsme ve farnosti měli jednoho starého irského monsignora a jednoho mladého kněze, který přišel přímo z Irska. A ten starý monsignor nám vždycky přivodil strašně špatný pocit ohledně sebe samých. Ale ten mladý kněz, ten vždycky říkal: „To nevadí, co jsi vyvedl, stejně jsi pořád dobrý kluk.“ V sobotu ráno jsme všichni museli jít ke zpovědi, a tak jsme se všichni řadili do fronty u zpovědnice toho mladého kněze, zatímco k tomu starému monsignorovi nechodil nikdo. My jsme si dokonce vymýšleli hříchy, abychom s tím mladým knězem mohli mluvit, protože byl takovým dobrým otcem. To je to, co dělá MAGIK. Vezme vaše hříchy a způsobí, aby z nich pro vás bylo něco hezkého. MAGIK vždycky všechno mění. A to je ten důvod, proč se stále držíme toho slova MAGIK, protože to prostě a jednoduše není jenom moudrý muž.

Ale MAGIK má také svoji temnou stránku. Můžeme jí říkat ZLÝ ČARODĚJ. Nebo obyčejněji – MANIPULÁTOR. Ten, který používá svoje schopnosti k tomu, aby vás ovládl a zničil. Nebo proto, aby sám sebe udělal bohatým a slavným. V americké televizi jsou kazatelé, říká se jim teleevangelisté, a ti jsou velmi slavní a bohatí. Mají třeba pět domů v různých zemích, jezdí v BMW a RollsRoycech, a přitom se odvažují mluvit o chudém Ježíši, jako by ho zastupovali. Tohleto je ten ZLÝ ČARODĚJ. Používá slova ne k tomu, aby vás osvobodil, ale aby sám sebe povýšil. Opravdový MAGIK a také opravdový KRÁL vám dává svoji moc. A dává vám svoji moudrost. Nechce, abyste jen tu jeho moudrost uctívali.

Náboženství je v tomto smyslu velice nebezpečné. Po prvotní náboženské zkušenosti si člověk připadá jako mudrc. Připadá vám, jako že jste na vyšší úrovni, než všichni ostatní. Proto je důležité, abyste té náboženské zkušenosti zůstali věrní po dlouhou dobu. V Americe máme dvacetileté kluky, kteří měli během bohoslužby nějakou citovou zkušenost, a ti se vás pak snaží na rohu ulice spasit. Mluví o znovuzrození, ale bez toho, abyste napřed umřeli. A to - napřed umřít – je k tomu potřeba. Proto iniciace tak moc zdůrazňuje smrt. A to znovuzrození se pak o sebe už postará samo.

Robert Moore, autor knihy o těchto čtyřech archetypech, říká, že pokud vás duchovní zkušenost nepoučí o smrti, tak se stane startovací dráhou pro UFO. Věřící lidé, pokud nehovoří o kříži, tak se stanou UFO - neidentifikovatelnými létajícími objekty. Myslím si, že proto má náboženství na mnoha místech tak špatnou reputaci, protože produkuje strašně moc lidí, kteří jsou jako UFO.

Proto mám tak rád Ježíše, protože on není vůbec idealista, on je realista pokud jde o podstatu života. Ježíš zosobňuje jistě všechny čtyři archetypy najednou, ale ve svém učení je především MAGIK. Pro vás, kteří jste byli včera s námi v kostele - to evangelium, o kterém jsem se snažil kázat, je totálně MUDRCKÁ řeč. A proto si myslím, že se nám nepodařilo pochopit většinu jeho podobenství a Horské kázání. Protože nejsme připraveni na to, čemu jsem včera říkal subversivní (podvrtná) moudrost. Nejsme připraveni na takovou moudrost, která neudrzuje daný stav věcí, ale podvrací, obrací jej. Tzv. dvorní prorok vždycky status quo (stav věcí) udržuje, zatímco pravý prorok vždycky „danému“ stavu

věcí nastavuje zrcadlo. Dítě je také často MAGIKEM, protože dokáže říkat pravdu, kterou my říci nedovedeme. Jako v té pohádce „O císařových nových šatech“, kde dítě řekne, že císař je nahý. Děti někdy řeknou to, co je zřejmé, zatímco my jsme byli vycvičeni k tomu, abychom lhali.

Pokud náboženství neznovuobjeví tu svoji MAGICKOU funkci, tak si myslím, že máme problém. A jestliže jednotlivec neznovuobjeví svou MAGICKOU funkci, tak on sám bude mít problém.

Pokud jste viděli pohádku „Lví král“ nebo „Tanec s vlky“ s Kevinem Costnerem, tak v obou filmech bylo s našimi čtyřmi archetypy vědomě pracováno. Jestli jste viděli „Tanec s vlky“, tak jistě potvrdíte, že je to velice mužský film, ale posunuje muže do nového směru. Je to úplně jiné, než ty staré filmy s Johnem Waynem, kde on byl vždy jen bojovník a nic jiného.

Pokud v sobě nemáte MAGIKA, tak BOJOVNÍK bude vždycky nebezpečný. Nebude vědět, jaká bitva stojí za to, aby byla vybojována a bude potřebovat jakoukoliv bitvu. BOJOVNÍK je velmi závislý na ostatních třech archetypech. A dnes to máme tak, že většina chlapců začíná jako BOJOVNÍCI. Proto mladý muž tak potřebuje otcovskou péči. Otec tomu chlapci musí zprostředkovat kus MILOVNÍKA, MAGIKA a nakonec KRÁLE.

Dalším atributem MAGIKA je doslova bullshit detektor, což mírně přeloženo znamená detektor keců. Pomáhá vám detekovat, když klamete sami sebe. Tohle také potřebujeme od dobrého přítele. Potřebujeme někoho, kdo by nás udržel v poctivosti. Ale když si tu roli vezmete na sebe, tak se naučíte, jak být poctivými sami k sobě. Naučíte se také, abyste se kvůli svým chybám neutloukli, ale abyste je (a sebe) proměnili.

Jak dosáhnout toho MAGIKA uvnitř, jak být MAGIKEM? Těžko se o tom mluví, protože na to není žádná automatická odpověď. Moudrost není něco, co se dá rychle získat. Steven mluvil dnes dopoledne o paradoxech, o zacházení s protimluvou a konflikty, s opozicemi. Řekl bych, že nejlepší způsob, jak se dostat do kontaktu se svým vnitřním MAGIKEM, je právě v boji s paradoxy, protimluvou a opozicemi. Hlavně s těmi uvnitř sama sebe. Ten, kdo chce mít všechno jednoduché a stále klid sám v sobě, často nenalézá mnoho moudrosti. Udržuje ho to v dětinské formě víry a náboženství, kde dostává sice jednoznačné, ale dětinské odpovědi. Říkáme, že velká víra je schopná absorbovat i velké pochybnosti. Jestliže byste se nikdy nervali s pochybnostmi, tak nemyslím, že byste měli velkou víru.

Myslím, že i ten samotný vnitřní boj je nutný k získání vlastností MAGIKA. Je to o tom, co jsem včera popisoval jako žití na rozhraní, kde musíte žít s určitou úrovní pochybností a s určitou úrovní úzkosti. Jestliže máte ve svém životě nějakého KRÁLE, tak je to snazší. Jestliže starší, moudrý muž vám v takových situacích řekne, že to je v pořádku, tak to berete, i když tomu zrovna nemusíte všemu rozumět. Ale když takového moudrého muže nemáte, pak potřebujete odpověď teď hned, abyste se svojí úzkostí zbavili. Takže s růstem toho MAGIKA v nás má hodně společného také trpělivost a výdrž.

Jde také o opak toho, jenom číst knihy. Možná jste také potkali nějaké nepřiliš vzdělané lidi, kteří mnoho knih nepřečetli, ale přitom byli velmi moudří. A můžete potkat lidi s dvěma doktoráty, kteří jsou hloupí v tom smyslu, že nemají žádnou moudrost. Intelekt totiž hledá řízení, ovládání. Moudrost je něco jiného než intelekt. Moudrost se nesnaží ovládat, moudrost hledá prostornost. Prostornost pro to, aby se postupně mohl objevit velký obraz vcelku. Jestliže vám někdo poctivě a upřímně radí, abyste byli trpěliví, tak to je MUDRC.

Ano, úloha MAGIKA je také v omezení extrémů, a to i ve všech ostatních archetypech.

Budeme si muset nechat otázky na večer, a tak začněte přemýšlet o tom, co jsem neřekl a co byste ještě chtěli vyslechnout.

4. MILOVNÍK a MAGIK - otázky a odpovědi

- Richarde, ty jsi říkal, že se MILOVNÍK směje a MAGIK se směje také. Jaký je mezi jejich smíchem rozdíl?
 - Nepamatuji se, kdy jsem mluvil o usměvu u MAGIKA. MAGIK se určitě umí usmívat, ale není to jeho základní vlastnost. Á, už to mám. Když jsem říkal, že se v pětadesáti budete usmívat, tak to jsem měl na mysli celého člověka na konci života, ne speciálně MUDRCE, MAGIKA. Ten MAGIK sám je spíš vážnější.
- Kdo víc bubnuje? MAGIK nebo MILOVNÍK, nebo oba stejně?
 - BOJOVNÍK a MILOVNÍK bubnují nejvíc. Ale každý z nich pro to má jiné důvody. MAGIK jde naprosto jasně skrz hlavu. Zatímco MILOVNÍK jde přes tělo a srdce a přes břicho. Ale není jen jedno správné místo, pokud si to udržíte v rovnováze. Viděl jsem, že někteří z vás čtou mou knihu Enneagram, a tam se dochází ke stejnému závěru.
- Jak dopadne „čistý“ MAGIK? *(otázka nezaznamenána, zkonstruována na základě odpovědi)*
 - Tak za prvé, bude to mít všechno jen v hlavě. Bude vypadat velmi introvertně. Nebude z něj vycházet mnoho energie ven, všechnu energii bude vtahovat do sebe dovnitř. Asi by chtěl hodně být sám, se svými myšlenkami a knihami. Asi bude nezdravý, neurotický a egocentrický, protože svoji energii nevysílá ven.
- A jak mu kdo pomůže? *(otázka nezaznamenána, zkonstruována na základě odpovědi)*
 - V určitém smyslu všichni tři. MILOVNÍK ten ho dostane pryč z hlavy do těla. KRÁL, ten mu řekne, že existuje širší perspektiva, než ty jeho nápady. A BOJOVNÍK mu řekne, že musí pro ty svoje myšlenky bojovat a pracovat, že nestačí je mít jenom v hlavě. BOJOVNÍK mu také pomůže vytyčit hranice té jeho touze po větší a větší znalosti. O VÁLEČNÍKOVÍ jsme nemluvili, ale zítra to bude dávat lepší smysl. Základní vlastností BOJOVNÍKA je vytyčování hranic a jejich ochrana.
- Rozumím, když říkáte, že člověk vnímá věci srdcem. Nerozumím, když vnímá věci břichem.
 - To je obvyklý zmatek mezi pojmy břicho a srdce. Záležitosti srdce souvisí se vztahy mezi lidmi. Je to o tom, jak lidé myslí o vás a co vy si myslíte o druhých lidech. Je to o vaší schopnosti oceňovat nebo podceňovat. Naproti tomu, energie břicha je mnohem spontánnější, okamžitější. Je mnohem intuitivnější, instinktivnější - to je asi to nejlepší vyjádření. Nemusí to tolik souviset s osobními vztahy, je to o všem. V angličtině mluvíme o reakci vnitřností. Lidé, kteří jsou s nimi v úzkém kontaktu, mohou většinou reakci „svých vnitřností“ důvěřovat. *U nás v Čechách se říká „hnout žlučí“ a také to je velice autentické.* V Enneagramu se lidé rozlišují na lidi hlavy, srdce a vnitřností. Jeden z důvodů, proč mi to tak snadno mluví je, že jsem člověk vnitřností. Možná vás to překvapí, ale já vlastně nepřemýšlím o tom, co říkám. Jde to rovnou z mých vnitřností do pusy ☺. Když jsem na tom dobře, tak je výsledek dobrý, ale když mi to nejde, tak můžu říkat pěkně hlouposti. Stevenovi to jde hůř, protože on je jednak srdcový člověk, ale také hlavový, takže on o tom co mluví musí napřed přemýšlet. Zatímco já o tom, co řeknu dál, nepřemýšlím. To vám říkám jen jako příklad toho, co to znamená fungovat z vnitřností, z břicha.
- Když jsme měli meditativní modlitbu, tak mi to moc nešlo, a pak jsem byl naštvaný v tom smyslu, že mě někdo chce ovládat.
 - Steven: Zítra už taková meditace nebude, nebojte se. Měl jste tam místo těch představ nějaké myšlenky nebo pocity? – *Prázdnotu.* – Sám mám s meditací mnoho takových zkušeností, jako vy. A sám jsem zažil hodně vzteku a frustrace z meditací. Pro mě je to hodně problém výdrže. Pokud je to něco, co vás zajímá, pak neočekávejte okamžité výsledky, ale vydržte i v té prázdnotě, v tom prázdném prostoru. Někdy potřebujeme zakoušet prázdnotu předtím, než může být zaplněna. Sám jsem v této etapě mého života mnohem více v tomto prázdném prostoru, než v prostoru zakoušení, prožívání.
Richard: Když se tohle stává, tak obvykle vaše hlava pracuje příliš moc. Pamatujte si, že hlava je řídicí věž a někteří lidé, když ztrácejí kontrolu nad situací, tak se tu kontrolu snaží získat zpět tím, že tu situaci posuzují. Např. někteří lidé nemohou tancovat, protože pořád musejí myslet na to, jak

těma nohama pohybovat, a to je pak příliš zaměstnává, než aby mohli opravdu tancovat a relaxovat. Takže hlava má velkou moc zastavit i srdce i břicho a celé tělo. A čím jste vzdělanější, tím větší je to problém, protože tím víc považujete hlavu za centrum nejvyšších aktivit.

- Prožíval jsem svou meditaci podobným způsobem. Když jsem měl pocit, že začínám tancovat, tak mi začalo vadit, že mě někdo řídí a někam mě tlačí.
- Ale to si myslela vaše hlava. Pořád je to ta hlava, ta posuzující mysl.

- Říkal jste, že hlava může zastavit srdce i břicho. Mně se to tak děje a zajímalo by mě, jak se tě hlavě dá v tom zabránit. Jakou technikou se dá ta hlava vypnout?
- Tahle konverzace jde velice dobrým směrem, protože tohle je velmi důležitá otázka. Byl jste na přednášce včera, když jsem mluvil o rozdílu mezi kontemplativní a kalkulativní myslí? Vy se ptáte, jak se dostanu ven z kalkulativní mysli a to je ta správná duchovní otázka. Máme jedno velice jednoduché cvičení, které provádíme při vyučování kontemplativní modlitby. Říkáme: „Představte si sami sebe, jak sedíte na břehu potoka a každá myšlenka, která pluje kolem na vás volá – Vem si mě, mysl si mě. A každý cit, který tam proplová, volá – Cit' mě, cit' mě. Neposuzujte tu myšlenku, neprotivte se tomu citu, ale vemte je jednoduše na vědomí, dejte je na lodičku, pošlete je po tom potoce a řekněte – Teď ne, teď ne.“ Zní to jako dětinské cvičení, ale mnoho učitelů to používá. Může být nutné to dělat po určitou dobu. Každou myšlenku dát na lodičku a poslat po proudu. Ty myšlenky, které se opakují znova a znova, to jsou vaše nutkavé, utkvělé vzorce myšlení. Svátí ve středověku pro to neměli psychologické vyjádření, ale říkali jim démoni. A to je to, co myslíme d'áblem - snaží se vás držet v zaujatosti, posedlosti. My nejsme příliš trénovaní v tom, jak d'ábly vyhánět. Většina z našich démonů je zde, v naší hlavě. Když přestanete svým myšlenkám a svým citům dodávat energii, tak ten proud se asi po deseti minutách vyčistí. A jakmile si řeknete v hlavě: „Aha, ten proud se vyčistil, to se mi to daří“, tak s tím taky šup na lodičku. Když si řeknete: „To je strašný, mně se to nedaří“ - další lodička. To je ten posuzovací mozek, kterého se musíme zbavit. Vlastně jediní lidé, kteří se modlí dobře, jsou ti, kteří se modlí stále. Nevyhledávají úspěch, ale jen jednoduše deklarují svou touhu a svůj úmysl. Mnozí lidé k tomu používají posvátné slovo. Pro křesťana by to mohlo být – Ježíš. Takže vždycky, když přijde nějaká myšlenka, tak před ní dáte přednost Ježíšovi a řeknete si – Ježíš. A tohle vyčistí vaši touhu a váš úmysl a také to uvolňuje, posílá pryč, ten kalkulačnický a posuzující mozek. Chci říci tohle: Jestli vám Bůh chce poslat sdělení, tam v tomhle okamžiku má mnohem větší šanci se k vám dostat, protože vaše Já uhnulo z cesty. Jak jsem říkal včera - Lidé většinou nevidí věci tak, jak jsou, ale vidí je tak, jak je chtějí vidět. Všechno vidíte přes brýle svého strachu, svého vzteku a svého posuzování. A tyhle brýle si musíte vyčistit, abyste pak viděli čistě. Všechna náboženství na trochu vyšší úrovni učí takový způsob modlitby. V každém z nás je něco jako mucholapka mysli, která chytá myšlenky. Všichni máme mucholapkovou mysl, která chytá všechno. A většinou se lidé domnívají, že to jsou jejich myšlenky. Musíte zjistit kdo jste byli dříve, než jste si vůbec něco mysleli. Takové vaše já je mnohem otevřenější a svobodnější. Musíte dostat z cesty vaše názory na cokoli. Moje zklamání z náboženských lidí je v tom, že jsou to moc často lidé plní názorů, a ne lidé plní prostoru. Což znamená, že se neumí modlit, jenom modlitby říkají.

- Dotaz k meditaci. Když jsem se setkal se svým MUDRCEM, tak mi něco předával a ptal se, jestli to budu chtít.
- Steven: Mě to připomíná Ježíše, který když k někomu přistupoval, tak se ptal: „Co chceš“? Nechává otevřeno, nenutí, nechává rozhodnutí na nás.
- Richard: To je ta prostornost, o které mluvím.
- Když už jsem řekl, že ano, tak se mi zeptal, jestli vím, co to je. O co jde. (*Následuje barvitý a niterný popis a vyjádření určitého nutkání, který je pro zachování intimity vypuštěn.*) Co s tím?
- Když se vnitřní zkušenost stane takto specifickou, tak ji musíte naslouchat a musíte se jí zabývat. Ale nedělejte si z toho příliš rychlé a konkrétní závěry, protože naše ego dokáže projektovat do té zkušenosti naše vlastní věci. Ale současně to musíte brát vážně. Jestliže je to pravdivá vnitřní zkušenost, tak v následujících měsících a letech dostanete vnější potvrzení této zkušenosti. Jestliže žádné vnější potvrzení nenaleznete, tak si můžete říct, že to možná byla vaše zdivočelá představitivost. Ale s tím nezačínajte, napřed tomu musíte důvěřovat. Jan tomu svému věřil, a díky tomu máme knihu Zjevení, přestože tomu nikdo nerozuměl. V Bibli máme mnoho takových

zkušeností. A byli bychom hloupí, kdybychom říkali lidem: „Neposlouchejte je.“ Indikace, že tohle by mohlo být z Ducha je, že vy k tomu budete přistupovat s pokorou. Pokud budete mít tendenci to využívat pro svoji moc nebo pro svoje ego, tak to ne. Ale já takovou energii z vás teď nevnímám. Takže jen řeknu: „Žijte s tím nějakou dobu a pozorujte, jak se to bude vyjasňovat.“ Někdy se stane, že v dalších dnech nebo týdnech dostanete druhou nebo třetí kapitolu. Většinou to sdělení je velmi jednoduché a většinou to od vás něco požaduje. Ale také vám to nabízí vnitřní svobodu.

- Měl jsem pocit, že meditace má vést člověka k nějakému klidu, ale ten předchozí zážitek a také jeden zážitek z naší skupiny ukazuje, že tam může člověk prožít nějaký příběh v barvách a s osobami. Je to výsledek správné meditace, nebo ne? Je to normální?
- Steven: Jedna důležitá věc, kterou nacházím v mojí vlastní meditační praxi, je rezignovat, opustit všechna očekávání. Protože když máte očekávání, tak to znamená, že máte něco v hlavě, co vás může zablokovat a možná, že vám Bůh chce dát něco úplně jiného, než co vy očekáváte. A protože jsme tak rozdílní, tak lidé mají spoustu různých druhů zážitků a nikdo jiný nemusí mít nic podobného, jako vy. A to vůbec nevádí, protože Bůh ví co potřebujete a on vám to dá takovým způsobem, který potřebujete.
- Jaký je vztah mezi MUDRCEM ve mně a mým svědomím a jaký je vztah mezi MUDRCEM ve mně a ctností?
- Začneme tím prvním. To co pravděpodobně myslíte svědomím, toho se dotkneme u pojmu KRÁL. Král je archetypem pořádku a zákona. Mnohem více bude rozumět tomu racionálnímu. Zatímco MAGIK je otevřený tomu neracionálnímu nebo iracionálnímu. KRÁL je víc spojen s levou hemisférou mozku a MUDRCE zahrnuje pravou i levou. Takže bych to viděl tak, že MAGIK je víc schopen toho, čemu říkáte moudrost. A KRÁL je víc obrazem intelektu a racionality. Na Západě jsme po staletí tyto dva moc nerozlišovali, mysleli jsme si, že to je totožné. Mysleli jsme si, že když jste vzdělaný člověk, tak jste také moudrý člověk. Ale jak jsme si už řekli, to nemusí být pravda. Jsou to dva různé archetypy, ale je báječné, když spolupracují. Pak máte to nejlepší. Myslím si že jeden z důvodů, proč mě lidé poslouchají je, že jsem původně absolvoval výcvik v klasické teologii a filosofii. Takže rozumím řeči KRÁLE. Ale hodně z mých zkušeností je zkušenostmi MUDRCE, MAGIKA. Takže se snažím (a nevím, zda se mi to daří), je oba držet v rovnováze. A když říkám ctnost moudrosti, tak tím myslím archetyp MUDRCE, MAGIKA.
- Říkal jste, že dobrý MAGIK dokáže transformovat i zlé do dobrého. Ale my jsme limitováni tím, že zlé je zlé a dobré je dobré. Můžete nám doporučit nějakou techniku, jak transformovat zlé do dobrého?
- Dalo by se říct, že to je skoro celá biblická tradice. Už v Exodu je Bůh Izraele definován jako ten, kdo přeměňuje smrt v život. Bůh si vždycky bere ty biblické postavy i s jejich chybami a používá je. Je to něco jako posvátná alchymie. V Lukášově evangeliu se o tom říká: „Poznáte spásu podle odpuštění hříchů“. Každý, kdo se stal soucitným nebo trpělivým, tak se do toho stavu dostal tím, že se setkal se svými vlastními chybami a svým vlastním zlem. Biblicky je dobro převráceným zlem. A vy asi říkáte: „ My jsme si mysleli, že dobro je zlo, kterého jsme se vyvarovali“. Dnes jsem četl podobenství o farizeovi a výběřčím daní. Ježíš říká jasně, že jeden z nich je objektivně hříšník a druhý je objektivně zlý člověk. Ale říká, že ten dobrý člověk není ospravedlněn a ten hříšník je ospravedlněn. Nebo podobenství o marnotratném synovi, které je vlastně příběhem o dvou synech. Máme tam jednoho syna, který to dělá správně ale ve skutečnosti je špatný a druhého syna který to dělá špatně, ale ve skutečnosti má pravdu. Je smutné, jak málo tahle podobenství ovlivnila křesťanskou morálku. Nebo Ježíšovo podobenství o pšenici a plevelu. Říká se tam: „Neměl bych jít a vytrhat plevel?“ A pán říká tu nejmoc šokující věc: „Ne, jen nechte obojí, ať roste společně až do sklizně.“ Protože když půjdete a vytrháte plevel, tak s ním vytrháte i tu pšenici, protože je od sebe nepoznáte. Víám sám ze svého života, že když jsem byl mladý františkánský novic, tak ty věci, o kterých jsem si myslel, že to jsou moje největší síly, se nakonec ukázaly být jedněmi z mých největších slabostí. A některé z těch věcí, za které jsem se nejmoc styděl a nechtěl jsem, aby o nich někdo věděl, to byly ty věci, které mě nejmoc přivedly k Bohu. Můj první vyučovací předmět je Písmo. A myslím, že až se církev stane zase víc biblickou,

písmovou církví, tak mnoho z těchto otázek bude jasnějších. Asi pro většinu z nás je to ale velký obrat ve vědomí.

- Bylo tady řečeno, že MAGIK je trpělivý nebo že doporučuje trpělivost. Otázka je na úlohu trpělivosti při přechodu do kontemplativního myšlení.
- Jediní lidé, kteří se dobře modlí, jsou ti, kteří jsou modlitbě věrní. Věrnost je tam základní kritérium. Thomas Merton, americký mnich, učil mnohé z nás. Řekl ke konci svého života: „Nevím, jestli jsem se vůbec někdy modlil. Ale to jediné co vím je, že jsem nikdy neztratil touhu se modlit.“ Touha konat vůli Boží je Boží vůle. To je všechno. Když už nemáte tu touhu, pak máte problém. Bůh vám dává touhu ho hledat. Myslím že stav hříchu znamená to, když zastavíte tu touhu. Myslím, že vaše otázka je dobře položená. V určitém smyslu, vytrvalost je všechno. Matka Tereza to říkala velice pěkně, že v duchovním životě neexistuje žádný úspěch, existuje tam jenom věrnost. Byl jste tam v sobotu večer, když jsem mluvil o cestě hrdiny? Ten Mladý muž chce mít úspěch, a to i v modlitbě. Ale Svatý blázen, ten už úspěch nepotřebuje, tomu stačí „jenom“ vztah. A to je úspěch. A to je také asi dobré místo, kde skončit. Děkuji všem.

5. BOJOVNÍK

Zkusme se zase zklidnit a usadit a uvědomme si, že všechno, co se nám děje, se děje teď. Takže důležité je být tady. Ale to je to poslední místo, kde obvykle jsme. Mnozí z vás, kteří jste jako já, alespoň v mysli pořád utíkáte do budoucnosti. Nebo mnozí pořád prožívají minulost. Nejobtížnější místo kde být, je teď, protože nám vždycky připadá prázdné a nudné. A vždycky nám připadá, jako že toho není dost. Ale svatí tomu říkají milost přítomného okamžiku.

Jak děláte jakoukoli věc, tak děláte všechno. Takže jde o to, jak žijete právě v každém přítomném okamžiku. Jestliže vaše mysl je plná negativnosti a strachu, tak to je to, co potřebujete dát na tu lodičku a poslat po proudu. Udělejme si stejné cvičení jako včera a to ticho dnes bude trvat dvě minuty.

Bud'te pokojní a vězte, že já jsem Bůh.

Bud'te pokojní a vězte, že já jsem.

Bud'te pokojní a vězte.

Bud'te pokojní.

Bud'te.

(Po dvou minutách ticha) Pomalu vyjděme z tichosti tak, aby se nám to ticho neztratilo. A teď se společně pomodleme modlitbu, kterou nás Ježíš naučil

Dnes ráno chceme mluvit o BOJOVNÍKOVÍ. A teď se také přesouváme od těch víc ženských částí muže k těm víc mužským archetypům. Dávám ve své zemi mnoho duchovních cvičení kněžím. A zjišťuji, že kněží, kteří jsou starší než já, mají tendenci být BOJOVNÍCI a KRÁLOVÉ a kněží, kteří jsou mladší než já, mají tendenci být MUDRCI a MILOVNÍCI. A každý máme půlku pravdy a pořád se snažíme dát dohromady všechny čtyři.

Archetyp BOJOVNÍKA byl v Evropě z pochopitelných důvodů po Druhé světové válce odmítán. My (v Americe) jsme ho odmítali po Vietnamu. Ten BOJOVNÍK, samec, už nebyl tak obdivován. Viděli a prožili jsme mnoho zla, které vznikalo z válečnické energie. Ale jsem přesvědčen, že pokud nenajdeme tu dobrou stránku BOJOVNÍKA, tak tu špatnou budeme mít stejně.

BOJOVNÍK byl naposledy pozitivně vyučován u středověkých rytířů. Rytíř, než se stal rytířem, tak musel strávit celou noc na kolenou před Nejsvětější svátostí. A musel slíbit, že bude ochraňovat chudé, ženy a církve. Ale teď po mnoho staletí je BOJOVNÍK jenom pro peníze, zisk a lakotu své země.

Jediné místo, kde je bojovník ještě důmyslným způsobem vyučován, je v Orientu. Předpokládám, že ve vaší zemi máte také spoustu škol juda, aikida, karate a jiných bojových umění. My to velmi obdivujeme, a to právě proto, že už to sami nemáme. Bojovník je tam vyučován k respektu ke svému nepříteli a k respektování sama sebe. Je to velmi odlišný obraz, který byl bohužel v Evropě a v Severní Americe téměř ztracen. Ve většině historických kultur VÁLEČNÍK nebyl jenom divoch. Byl cvičen v kázni, byl jemný, něžný, a někdy to byl dokonce učenec. A věděl také, kdy sílu použít a kdy ji nepoužít. A věděl také, jak sílu použít, protože znal její hranice.

BOJOVNÍK je, jak říkáme, závislý archetyp. Totálně závisí na tom, aby měl dobrého KRÁLE. Dobrý KRÁL říká BOJOVNÍKOVÍ: „Synu, tahle bitva stojí za to, aby se bojovala, ale tahle bitva za to nestojí.” Mladý muž neví co dělat se vším svým testosteronem a veškerou svou energií. Říkáme tomu “neřízená střela”. KRÁL ho musí učit té široké perspektivě, tomu velkému obrazu, a MUDRC ho musí učit moudrosti. Čeho se teď v Americe bojím je to, že náš prezident není MUDRC a není dobrý KRÁL. On sám je malý BOJOVNÍK, jak říkáme – texaský kovboj. Všichni mladí kluci v Americe teď slyší, že mají bojovat. A je velmi strašidelné, když nemáte dobrého KRÁLE, který by ty BOJOVNÍKY vedl.

Říkáme si, díky Bohu za sport. Sport je ve skutečnosti ritualizovaná podoba válečnictví. Sport se objevuje ve všech kulturách, protože potřebujeme bezpečný způsob, jak naložit se všemi těmi VÁLEČNÍKY. Ale i tam potřebujete mít trenéra nebo někoho, kdo ty mladé muže řídí a vede.

BOJOVNÍK je ta část ve vás, která se snaží sama sebe někam dostrkat. Rád sám od sebe hodně vyžaduje. Jak stárneme, tak tohle většinou ztrácíme. Začínáme být měkčí a takoví plandaví, a už sami sebe nikam netlačíme. Když se nikam nedostrkáte jako mladý muž, tak jako starý už to nedokážete určitě. V našich seminářích v Americe duchovní vůdci mají velké obavy o budoucnost kněží, protože ti mladí mužové jsou většinou velice měkčí a nechtějí na sobě tvrdě pracovat. Bohaté země neprodukují příliš mnoho opravdových BOJOVNÍKŮ, protože nemusíme sami sebe do ničeho tlačit. Nemusíme sami od sebe mnoho vyžadovat.

Jak jsem říkal, když jsem se zmiňoval o iniciaci - muž se vydá vždycky cestou nejmenšího odporu, pokud není nějak vyučen k tomu, aby byl bojovníkem. On ale ty starší muže, kteří ho učí, jak má sám sebe zatvrdit a zakalit, uctívá a respektuje, protože ví, že to potřebuje.

BOJOVNICKÝ archetyp je archetypem odvahy, stálosti a vytrvalosti. Jeho základním heslem je - „No pain, no gain (žádná námaha, žádný zisk)“, česky někdy říkáme - „Co nebolí to neroste“. Dokonce se mu líbí, když může cítit trochu bolesti. Připadá si jako hrdina a sbírá si z toho mužnou energii.

V Novém Mexiku, kdy bydlím, je velmi slunečno a horko. (Tady v Evropě jsme už asi měsíc slunce neviděli.) Minulé léto jsem na slunci kopal díru, abych zasadil strom. A hodně jsem se u toho samozřejmě potil. Ale po chvíli jsem se cítil dobře, že se tak moc potím. Pak se mi začalo chtít zajít dovnitř a dát si studené pivo, ale jakmile si pro to studené pivo zajdete, tak tu svoji energii BOJOVNÍKA ztratíte. Ale když si řeknete ne, můžete tam zůstat další půlhodinu a dál pracovat. My víme, že bychom to tak měli udělat, ale často to neuděláme, pokud nemusíme.

Např. když chodíte do práce a zůstáváte tam každý den, tak v tom je kus VÁLEČNICKÉ energie. Když zůstáváte věrní svojí ženě, přestože vidíte kolem sebe jiné krásné ženy, tak v tom je energie BOJOVNÍKA. Bojovník ví, jak sám sobě říci ne. Jedině kultury, které produkují tuto energii, jsou schopny něčeho velikého. Muž se musí naučit, jak sám sobě říci ne. Říkáme tomu odložená odměna. Všichni víme, jak je toho zapotřebí, ale nikdo z nás to nedělá zvlášť rád. Myslím si, že to je důvod, proč mladí muži jdou dobrovolně do armády nebo k námořnictvu. Dobrovolně se podrobují tomu drilu a tomu seržantovi, přestože na něj nadávají. Ale ve skutečnosti ho mají rádi. Mnoho městských chlapců z Ameriky jde do armády nejen kvůli penězům, ale hlavně proto, aby jim byli vytyčeny hranice, které tolik potřebují.

V tom je také atraktivnost velmi konzervativního náboženství, protože tam je to naprosto jasné – černé a bílé. BOJOVNÍK nemá rád svět odstínů, má rád černou a bílou. Chce vědět, kdo jsou ti dobří a kdo jsou ti špatní. Když to ví, tak je šťastný. Ví koho ochránit a koho zastřelit. A samozřejmě, že moji lidé jsou vždycky ti dobří a ti druzí jsou ti zlí. Tady vidíte, proč potřebujeme MUDRCE.

Asi většina válek v historii byla vybojována náctiletými chlapci. A generálové byli staří chlapi, kteří jim říkali, jak bojovat. A ti kluci často velice hrdinsky svůj život obětovali dřív, než vůbec poznali, co život znamená.

BOJOVNÍK rád ochraňuje hranice. Opravdové, a nebo ty vnitřní, psychologické. To je asi nejdůležitější pojem pro pochopení BOJOVNÍKA - Dejte mu nějakou hranici, kterou může střežit. Ta VÁLEČNICKÁ část ve vás ochraňuje vaši vlastní identitu a ochraňuje vaši rodinu, zvláště vaše děti a vaši manželku. Chlap musí mít nějakou válečnickou energii, jinak ztratí ponětí o tom, co je důležité a co ne.

To krásné na VÁLEČNÍKOVÍ je jeho loajalita, hluboký smysl pro věrnost. U našich mladých mužů to moc nevidíme. Oni vlastně nejsou ničemu věrní. A přitom starší generace mužů byla v Americe věrná vlajce. Z té si dělali až téměř modlu. A to se možná teď (po teroristickém útoku) děje znova. Věrnost své zemi je mladými muži vnímána skoro stejně, jako věrnost Bohu. A KRÁLOVÉ se vždycky dovedli odvolávat na tento hrdinský instinkt u mladých BOJOVNÍKŮ.

Generace mého otce málokdy plakala. Byli to velice tvrdí chlapi. Jediná chvíle kdy plakali, byla tehdy, když vyprávěli příběhy z Druhé světové války, kdy přišli osvobodit Evropu. Tehdy se cítili, že byli nejbliž Bohu a nejbliž pravdě. A tohle se rozpadlo po naší vietnamské válce, když zjistili, že nedělali nic hrdinského. Když jsem to říkal před pár lety ve Švýcarsku, jeden mladý Švýcar mi vyprávěl, že jejich otcové měli sami ze sebe velmi dobrý pocit, protože cítili, že ochránili švýcarské hranice před Hitlerem. Ale asi před pěti lety se ukázalo, a bylo to i v novinách, že Hitler už předtím uzavřel dohodu se švýcarskou vládou, že je v žádném případě nenapadne. A když tihle staří švýcarští muži zjistili, že je jejich vláda zneužila a že nebyli žádní hrdinové, dva z těch švýcarských chlapců mi řekli, že jejich otcové spáchali sebevraždu. A jiní mi říkali, že jejich otcové byli velice deprimovaní a velmi, velmi smutní. Protože si mysleli, že to byla ta jedna velká věc, kterou udělali, a najednou se zjistilo, že nebyla tak velká.

Být VÁLEČNÍKEM pro mladého muže znamená, dát mu identitu a dát mu hranice. A v první etapě života mu to může velice dobře sloužit. Méně zdravé a potřebné to bývá ve druhé polovině života - s výjimkou té věrnosti.

Vždycky když máte RYTÍŘE, tak máte také toho TEMNÉHO VÁLEČNÍKA, ČERNÉHO RYTÍŘE. Ten buďto není v poslušnosti vůči KRÁLI, nebo je poslušen špatného KRÁLE. Používá svoji VÁLEČNICKOU energii ne k tomu, aby chránil druhé, ale aby sám sobě získal slávu. TEMNÝ VÁLEČNÍK není schopen zranitelnosti nebo soucitu a sympatie. Všechno svoje zlo on promítá do svého předpokládaného nepřítele. Necítí žádný stud ze zabití nepřítele, naopak se proto cítí slavně. V Americe jsme měli obrovskou nemocnici pro muže, kteří bojovali ve Vietnamu. Nebylo možné je reintegrovat do

normální společnosti, protože byli jako lidé příliš brutalizováni a pro lidskou společnost byli jako její členové příliš nebezpeční. Získali návyk na krev a zabíjení. To je určitě ta temná stránka BOJOVNÍKA. Potřebuje obětního beránka, potřebuje nepřítele, aby svoji dobrotu mohl definovat jako opak toho, že někdo jiný je špatný.

Někteří říkají, že mechanismus obětního beránka je nejdůležitější mechanismus v lidské historii. V podstatě historie, historie VÁLEČNÍKŮ, je o tom, kdo zabil koho. A jak to teď vidíme, tak to není dostatečný, přijatelný obraz historie.

Zúčastnil jsem se nějakých iniciačních rituálů v Africe. A přestože byly velice silné, tak pro mě byly taky trochu zklamáním. Protože to jediné co iniciují je BOJOVNÍK, ne ty ostatní tři. Učí toho mladého chlapce, jak přijímat bolest. Např. u Masajů a téměř v celé Africe jsou chlapci obřezáváni. U Masajů ten chlapec leží nahý na zemi a na jeho ruce a nohy položí oblázky. Pak přijde medicínman s nožem a pokud jediná z nich spadne, tak ten chlapec neprošel zkouškou. Většina z nás si to nedokáže vůbec představit. Takže je tam obrovská schopnost přijímat bolest, vydržet ji, ale nic moc navíc. Protože náčelník si udržuje všechnu moc a neučí ty mladé, aby byli MILOVNÍKY nebo MUDRCI.

Jak uvidíme dnes odpoledne, klíč k celé téhle věci je KRÁL. KRÁL udržuje ty ostatní tři v rovnováze. KRÁL je také jinou podobou OTCE a my jsme společnost bez KRÁLŮ a bez OTCŮ, takže ti zbývající tři jsou neřízení, bez kontroly. Máme špatné VÁLEČNÍKY, máme závislé MILOVNÍKY a máme manipulativní MAGIKY/MUDRCE. A tím tajemstvím je mít jednoho muže s velkou vizí, který dokáže stimulovat tyhle zbylé tři části. A pamatujte si, že nemluvíme o čtyřech různých mužích, ale o částech vás samých.

Pozn.: My češi máme podobnou zkušenost, jako ti Švýcaři, s obranou své země po Mnichovské zradě.

- Tohleto, jak víte, velice vykastruje, odmužští muže ve společnosti. Proto říkám, že o BOJOVNÍKOVÍ nemůžete říkat, že je špatný, ale musíte v něm najít ten dobrý význam. A každému muži musí být umožněno ten dobrý význam svého BOJOVNÍKA najít. Jsem si jist, že tohleto musí být pro muže ve vaší společnosti velké zranění. Stejnou věc jsme slyšeli v Maďarsku. Maďaři se velmi stydí za to, že pomohli komunistům vás v roce 1968 znovu ovládnout. Neznal jsem tuhle historii, ale oni nám to řekli.

Pozn.: Dochází k renesanci šermířství. Prý někdo spočítal, že je teď u nás víc mečů, než v době husitských válek. Toto asi bude také symbolika, související s archetypem BOJOVNÍKA.

- Ano, určitě to má s tím něco společného.

Pozn.: My, kteří jsme prožili osmašedesátý rok ve věku BOJOVNÍKŮ, tak jsme taky pocítili velikánské zklamání z toho, jak jsme dopadli.

V osmašedesátém jsme byli na dílně, osmdesát chlapů. Okupace rozhlasu – nakonec hráli hymnu. Zažil jsem, jak chlapi brečeli. Všichni jsme brečeli. Naše hymna, to je sentimentální písnička. Chlapi potřebují chorál. Potřebuju buďto chorál sv. Václava, nebo husitskej – Kdož sú Boží bojovníci. Když jsme zpívali hymnu, brečeli jsme. Kdybychom zpívali chorál, chorál chlapa narovná a ten hledá něco pádného do ruky.

- Je velmi dobré a já jsem moc rád, že si říkáme takové věci, protože tím to všechno aktualizujeme.

Steven s vámi dnes po přestávce udělá cvičení, které bude více zaměřené na tělo, než na mysl. Teď vám děkuji za pozornost.

Poznámka k atmosféře: Na úvod jsme po přestávce, sedmdesátka chlapů, společně ve stoje a v „plné zbroji“, zazpívali Svatováclavský chorál.

Steven to hodnotil: „Tak to byla jedna z nejmocnějších energií BOJOVNÍKA, kterou jsem v Evropě slyšel.

6. KRÁL

V budoucnosti už se nebudete umět sejít bez bubnování ☺. Bude vám to už přirozené. A rozhodně se zlepšujete.

Ted' budeme mluvit o KRÁLI. KRÁL, přestože to vypadá, že jen jen čtvrtkou, drží všechny ostatní části pohromadě. Je tou částí, která tmelí. A čím víc toho dokážete udržet pohromadě, tím víc jste KRÁLEM. Ježíš je tak mocný KRÁL, že dokáže zahrnout i svoje nepřátele. Zatímco FALEŠNÝ KRÁL si vždycky nepřátele vytváří. Opravdový KRÁL si je tak sám sebou jistý ve své síle, že skutečně může do svého království zahrnout a přijmout své nepřátele a není tím ohrožen.

KRÁL je archetypem pořádku a zákona. Ale zákona v tom nejlepší smyslu. Udržuje všechno tak, aby to bylo fér, spravedlivé a pravdivé.

KRÁL se vždycky zobrazuje, jak klidně sedí na trůně. On ví, kdo je. Nepotřebuje svoji identitu bránit, nepotřebuje ji obhajovat a dokazovat, on je prostě ten, kdo je.

KRÁL vždycky sedí s nohama na zemi, protože je symbolem toho, být uzemněný. V Maďarsku jsme viděli spoustu soch sv. Štěpána. On je vždy zobrazován s žezlem a jablkem, *tak jako Karel IV.* To žezlo je jeho penis a to jablko jsou jeho koule, jako symboly mužné síly. Koruna je symbol jeho vědomí. V rukách má tedy VÁLEČNÍKA a na hlavě MUDRCE. A v jeho luxusním oblečení je možné nalézt MILOVNÍKA. Takže se mu říká Pán čtyř čtvrtin.

Jestliže dokážete udržet pohromadě malý svět, tak jste malý KRÁL. V naší františkánské komunitě máme bratra, který je dobrým tesařem. A v tesařské dílně rozumí všem nástrojům a jak se s nimi pracuje. Když do té dílny vejde, tak vždycky jasně víme, že on je tam KRÁL. Ale když vyjde ven ze své dílny, tak je velice pokorný. Tam už není KRÁL.

O Ježíšovi říkáme, že je KRÁL KRÁLŮ. Dokáže udržet pohromadě různé lidi, různé názory, snad i různá náboženství.

Většina KRÁLŮ jsou jednoduše králové kmenoví. Dokáží udržet pohromadě jenom lidi, kteří se jim podobají. A to nejsou moc velcí králové. Jestli musí mít vaši poddaní stejnou barvu kůže nebo stejné náboženství jako vy, tak nejste moc velcí KRÁLOVÉ. Letos budu měsíc mluvit v Jižní Africe. Říkají mi, že je skvělé, jak Nelson Mandela dokáže udržet pohromadě ty různé skupiny. On je jeden z toho mála KRÁLŮ, které na zemi teď máme.

KRÁL je ve své podstatě posvátný obraz. Možná proto se představa posvátných práv KRÁLŮ udržela tak dlouho. Někdy drží pohromadě zemi a nebe. Má obrovskou moc k tomu, aby nám říkal: „Je to v pořádku, jsi v bezpečí.“ Jestliže se sám cítí nezabezpečený, jestliže má v sobě strach, tak se nikdo jiný nemůže cítit bezpečně a beze strachu.

Chtěl bych, abyste pochopili, že tady primárně nemluví o politické postavě, ale o OTCI a o té KRÁLOVSKÉ části ve vás. Robert Moore ve své knize říká, že králem se nemůžete stát dříve, než ve svých padesáti letech. Ted' napsal novou knihu a posunul tu hranici na pětapadesát. Takže jsem rád, že už mi je padesátosm ☺. Protože tak dlouho trvá, než můžete zachytit a udržet ty věci pohromadě. Tak dlouho to člověku trvá, než se může stát SVATÝM BLÁZNEM.

V Bibli máme samozřejmě i několik obrazů ŠPATNÝCH KRÁLŮ. Vidíme Saula, který je ohrožen mladým Davidem. Protože David je víc MILOVNÍK a víc BOJOVNÍK, a to Saul není. Jednou Saul hodí své kopí přes místnost, aby Davida zabil. FALEŠNÝ KRÁL je ohrožen každým, kdo má takovou sílu, kterou ten král nemá.

Když si vzpomenete dál v Bibli, tak David jednou přijde do jeskyně, kde Saul spí. Zabodne kopí vedle Saula, potom přejde na druhou stranu údolí a křičí na něj. V tu chvíli se David stává opravdovým KRÁLEM, protože mohl použít svoji sílu, ale nepoužil ji. KRÁL si je tak jistý ve své síle, že ji nemusí používat. Nemusí ji vůbec ukazovat navenek.

Když jsem se ptal černochoů ve vězení, jestli se někdy setkali s KRÁLEM, tak vždycky mluvili o Martinu Lutherovi Kingovi. Protože Martin Luther King dokázal milovat i bílé lidi. Když vystoupil proti vietnamské válce, tak ztratil i mnoho svých černých následovníků. Ale on byl ochoten jít i proti svým vlastním lidem v zájmu většího morálního cíle.

Když se ptám bílých mužů v Americe, jestli znají nějakého KRÁLE, tak řeknou – John Kennedy. Když on byl ve svém úřadu, tak celá země byla semknutá, a to velice pozitivně. A je zajímavé, že se ta doba označuje jako doba Kamelotu, kde Kamelot je jméno města krále Artuše.

Když se setkáte s velkou postavou, tak to přirozeně víte. Když zdravý otec vejde do místnosti, tak se celá rodina cítí bezpečně. A cítí sounáležitost. Zatímco falešný KRÁL rozděluje a vytváří nedůvěru a strach.

Důvod, proč je tak obtížné přežít pro sekulární mužské hnutí je, že nejsou schopni opravdově definovat KRÁLE. Vy, kteří jste byli na mé přednášce v neděli, pamatujete si ten můj diagram o pravém Já? To je to, co vy jste v Bohu a co Bůh je ve vás. A to je ten důvod, proč KRÁL dokáže držet pohromadě Nebe a Zemi, protože on je obojí. Když nedovedete mluvit o Bohu, tak je velice obtížné definovat Krále, protože tam není co držet pohromadě. V tom případě musím najít posvátnost uvnitř mého soukromého Já. A to je velice křehké a vždycky se to rozpadne.

Takže říkáme, že KRÁL je jako hromosvod, který drží pohromadě Zemi a Nebe. Je obrazem pevnosti, jako skála. A jak už jsem jednou říkal, to co teď máme, je společnost bez KRÁLE. A není tu nic, co by všechno udržovalo pohromadě. A vy, bratři, musíte v sobě tu KRÁLOVSKOU část nalézt. A to vám dá schopnost dát život druhým mužům. A dá vám to přirozenou autoritu skoro v každé situaci. Ne autoritu, protože na sobě máte nějakou uniformu, ne autoritu, protože máte nějaký titul, ale autoritu, která vychází z toho, že víte že víte.

Všichni po této přirozené autoritě toužíme a není jednoduché ji najít. To je asi to největší zklamání, které nacházejí synové ve svých otcích. Že to nejsou přirození KRÁLOVÉ. Ale jak zjišťujeme v iniciačních rituálech, otec nikdy neinicioval svého syna. Není o tom jediný příklad v žádné kultuře. Protože váš otec je pořád příliš mladý, když vás vychovává. Možná mu ještě není padesát. Pořád se ještě snaží přežít s vaší matkou, se svou manželkou.

Takže iniciátoři jsou většinou dědečkové. Nebo starší, nepříbuzní muži, kteří mohou být přirozeným KRÁLEM. To, co král musí sdělovat svojí samotnou bytostí je, že moc může být dobrá. Moc, síla, nemusí být ničivá. Moc se dá používat, aby chránila a bránila. Moc se dá použít k tomu, aby vám dávala vnitřní bezpečí. A v určitém smyslu, všechny čtyři archetypy jsou o moci. Ale KRÁLOVSKÁ moc je tak velká, že může pochopit všechny ostatní síly. A nejen je pochopit, ale přijmout je do sebe.

Dalším obrazem ŠPATNÉHO KRÁLE je Herodes. Cítí se tak nejistý, že je ohrožen dvouletým chlapcem. NEJISTÝ KRÁL je ohrožen každým, kdo se mu nepodřizuje. To je třeba podnikatel, který potřebuje vyhodit mladšího člověka ve firmě proto, že je nadanější, než on sám. To je ten člověk, který potřebuje udržovat ženy v podřízenosti a utlačené. A znovu opakuji, když opravdu máte sílu a moc, tak ji nepotřebujete používat. Král se většinou nezobrazuje, jak bojuje v nějaké bitvě, ale jak klidně sedí na trůně.

Když jste KRÁL, tak máte přirozenou schopnost žehnat druhým lidem. Pamatuji se, když jsem byl mladý kněz a založil jsem komunitu v Cincinnati. Na sklonku sedmdesátých let nás tam bylo asi tři sta v opravených starých domech. Přestože jsem byl velice mladý, tak jsem tam byl viděn jako KRÁL této skupiny. A pamatuji se, jak sledovali každý pohyb mé tváře a kladli si otázku: „Je Richard šťastný, líbí se mu to, nebo ne. Jak je to dnes? Líbí se mu to, co děláme, nebo se mu to nelíbí?“ A když jsem vypadal nešťastně, nespokojeně, tak ti mladí chlapci byli velmi rozrušení a sami nespokojení. A když jsem jim řekl, že udělali dobrou práci, tak jim to štěstí vydrželo tři dny. Byl jsem užaslý z toho, jakou jsem měl moc. Netušil jsem, že moje slovo může tolik znamenat.

V Čechách biskupové, když jdou uličkou, také třikrát žehnají? Je to krásný symbol velkodušnosti, otevřenosti. MALÝ KRÁL si potřebuje chránit svoje komplimenty pro sebe. Ten opravdový, VELKÝ KRÁL, je může velkodušně rozdávat. Na tohle my chlapi nejsme moc dobří. My neumíme lidi oceňovat a podporovat, když udělají dobrou práci. My moc neumíme někoho poplácat po zádech a říct mu: „To bylo dobré.“

Na Američanech zjišťuju jednu dobrou věc. A to, že když v Americe uděláte něco dobře, tak vám to řeknou. Ale skoro se nám musí vysvětlovat, že tohle požehnání potřebujeme. Vaši synové a vaše dcery to od vás potřebují, jako od otce. FALEŠNÝ KRÁL není schopen žehnat ostatním, protože sám příliš moc potřebuje žehnání.

KRÁLE si ukazujeme jako posledního, protože KRÁLE je nejtěžší pochopit. KRÁL je poslední, ke kterému přicházíme. A mnoho lidí skutečného KRÁLE nikdy nepotkalo. A co je ještě horší, nikdy nenašlo svého vnitřního KRÁLE. Tu část z vás, která ví, že jste dobří. Tu část z vás, která ví, že máte vnitřní, zděděné dobré vlastnosti a kvality. Nemusíte si to vyžadovat od druhých lidí, protože to už máte v sobě. Nemusíte být populární v novinách, nemusíte mít velkou reputaci, protože to o sobě víte. Uvnitř. A sem chceme všichni dojít.

Ale říkám vám, tohle je unikátní dar od Boha, to není jen nějaký psychologický proces. Také můžete zůstat jen MALÝM PRINCEM. To jste možná věděli už jako malí chlapci. Věděli jste, že jste zvláštní a že jste dobří. A věděli jste, že vás nějakým způsobem Bůh použije. A věděli jste, že máte sílu pro druhé, nejen pro sebe. Pamatuji si, jak jsem jako sedmiletý chlapec šel domů ze školy. Nevím už, jestli sestřičky nám v ten den řekly něco skvělého nebo co, ale pamatuji se, že jsem šel, rozhlížel jsem se kolem a říkal

jsem si, že jsem střed světa. Že Bůh a já máme mezi sebou něco dobrého. On má rád mě a já mám rád jeho. Byl jsem MALÝ PRINC.

Už jako mladý muž se můžete dostat do kontaktu s KRÁLEM, takovými malými způsoby. Když vás vaše dívka poprvé políbila, tak jste možná byli princem celý týden. Někdo vám musí nastavit zrcadlo a říci vám, že jste dobří a že jste krásní. Kdo máte malé dítě tak víte, že když se na něj v kolíbce usmějete, tak ono se na vás podívá s naprostou radostí a potěšením.

Nacházíme se v očích druhých lidí. Konečně a úplně se ale nacházíme v Božích očích. A to je ten konečný KRÁL, který sám ze sebe ví, kdo je. A tohleto je to, co víc než cokoli jiného chci pro vás. To se nutně nestane v jednom emocionálním okamžiku, ale doufám, že to je cesta, na kterou vás můžeme vyslat. Abyste, až vám bude padesát nebo pětapadesát, někteří tam už jste, tak abyste věděli, že máte v sobě život, a že máte v sobě život pro druhé.

Na papírech, které Pavel rozdává (viz. příloha), jsou popsány všechny čtyři archetypy. Jejich pozitivní i negativní stránky. To může být důležité k tomu cvičení, kterým vás nyní provede Steven. A po tomto cvičení a po práci ve skupinách se tady sejdeme na pět nebo deset minut na závěr.

7. Příloha 1 - Dospělé archetypy a jejich "stínové" póly, aktivní a pasivní ¹

Král:

Dospělý (vyvinutý) král

- centrální archetyp
- řídí svou "říši" (sféru vlivu), definuje její vize a hranice
- dodává tvůrčí atmosféru, plodnost a požehnání
- "otcovská energie" vede, povzbuzuje, upevňuje a vyučuje druhé
- velkorysý, expanzivní - nesobecká služba "říši"
- moudrost a autorita - osoba, která přijímá Zdroj své moci

Tyran, uzurpátor - aktivní pól stínového krále

- zneužívá "říši", raději bere než dává
- netvoří, ale ničí
- nemá vnitřní strukturu; bojí se vlastní slabosti a nedostatku schopnosti
- snadno se dá zastrašit, přecitlivělý na kritiku
- upadá do vzteku, nafukuje se a manipuluje
- potřebuje být zvláštní - střed pozornosti
- odmítá delegovat; kontroluje, degraduje, dusí druhé
- diktuje více než vede

Slaboch udržující si odstup - pasivní pól stínového krále

- vzdává se své autority; snadno se dá zatlačit a ovládat
- bez vize nebo směru pro svou říši; žádná osobní moc
- pocit bezcennosti, zranitelnosti; neumí se postavit obtížím
- postrádá soustřednost, klid a bezpečí sám v sobě
- cítí se nemilován nebo nemilovatelný; vyžaduje schválení od druhých
- líný a podrážděný

Bojovník:

Dospělý Bojovník

- rozhodná akce; zacílená mysl a tělo
- jasnost myšlení: stratég a technik
- odvaha: zdravá agresivita
- věrný nadosobnímu vyššímu cíli: potřebný citový odstup
- zdravý asketismus: ochota k oběti pro vyšší cíl
- rozlišování: jasné vyhodnocení situací
- ohromné sebeovládání: kontrola navenek i dovnitř
- přesně odhaduje své možnosti a omezení
- rozhodná energie

Sadista - aktivní pól stínového bojovníka

- krutost: nenávidí bezmocné a zranitelné (jeho vlastní skrytý masochista)
- divoká citovost: pubertální nejistota
- vzdorovitý, netrpělivý, zastrašující, nepředvídatelný
- vždy potřebuje vyhrát: ignoruje nebo zatlačuje hranice druhých
- odmítá kritiku nebo radu: rebeluje proti autoritě

¹ Pozn.: Obě přílohy jsou napsány podle „*Král, válečník, kouzelník, milovník*“ od Roberta Moora a Douglase Gilletta

Masochista - pasivní pól stínového bojovníka

- nezřetelné hranice: snese příliš mnoho zneužití příliš dlouho
- zbabělý, odstrkovaný, bitý pes
- promítá si "Bojovníka" do druhých; sám sebe vnímá jako bezmocného
- bez vášně a ráznosti; neukázněný, nepřipravený
- vyhýbá se konfliktu a bolesti; snaží se zavděčit lidem
- příliš moc se zavazuje; nedokončuje úkoly

Magik:

Dospělý Magik

- znalec: vědění a porozumění
- předavač moci; regulátor životních funkcí pro psychiku
- žije ze svého středu; stabilní; nedá se postrkovat
- nutně introvertní; schopnost odstupu a žít z vnitřních pravd a zdrojů
- mistr techniky a přírody
- rituální stařešina, šaman - iniciuje druhé do skrytých znalostí
- schopnost myslet, ale nejednat

Odloučený manipulátor - aktivní pól stínového Magika

- používá své znalosti aby druhé ovládal a umenšoval, aby si zvyšoval úroveň a bohatství na úkor druhých
- úchylnost; skryté úmysly; zadržuje informace
- krutý, arogantní, povýšený, cynický, podezřívavý, nezúčastněný
- izolovaný voyeur: příliš mnoho myslí, než aby žil svůj život
- odříznutý od své duše

Odpírající "Nevinný" - pasivní pól stínového Magika

- bez energie; depresivní, závidí těm, kdo žijí a konají plně
- odmítá svůj hněv a manipulovatelnost
- paranoidní; promítá svůj stín do druhých
- fňgovaná naivita; tváří se zcela nevinně
- zdá se, že postrádá nutkání k moci; druzí mají moc a znalosti
- nemůže najít posvátný prostor a čas sám v sobě
- bojí se opuštěnosti; potřebuje dělat radost druhým

Milovník:

Dospělý Milovník

- archetyp vášně a sladkosti života
- oslava života; hraje si a ukazuje
- hluboce smyslový; zdravé sexuální uvědomění
- kontemplativní, soucitné empatické spojení se vším živým
- prostor pro radost i bolest; citlivý k vnitřním i vnějším světům
- estetické vědomí; schopnost zobrazování a vize
- vidí a cítí do srdcí druhých
- všeho se chce dotýkat a být dotýkán

Závislý Milovník - aktivní pól stínového Milovníka

- je proti všem hranicím; žije pro radost okamžiku
- posedlý nevědomím; ztracen v moři smyslů
- nevědomky se identifikuje s Bohem jako milenec; odmítá pouze lidské štěstí
- neumí odstup od svých citů; oběť své vlastní citlivosti
- nemá střed; vnitřní fragmentace
- stále nepokojný; nutkavé hledání "orgasmu bez konce"

- zbožňovatel; mezi "množstvím forem" neumí najít tu Pravou
- bojí se opuštěnosti

Impotentní Milovník - pasivní pól stínového Milovníka

- depresivní; bez nadšení, radosti z života
- bez vize, bez duchovního napojení
- znuděný, netečný; cítí pouze svou sterilitu a plochost
- odříznutý od svých citů, odcizený sobě i druhým
- nemá chuť na nic; sexuální nečinnost, odmužštění
- bez schopnosti si hrát, bavit se
- provinilý, snadno zahanbený

8. Příloha 2 - Propojování mezi archetypy

Když se KRÁL dotýká s:

Bojovníkem – Král manifestuje agresivní sílu, když to je to, co je potřeba, když je rozkaz ohrožený.

Magikem – Král manifestuje sílu vnitřní autority. On ví a rozpoznává a koná z hloubky své mazanosti (chytrosti, moudrosti).

Milovníkem – Král se raduje z nás a ostatních a ukazuje radost slovy autentické chvály a konkrétními činy které zasáhnou naše životy.

Když se BOJOVNÍK setká (propojí) s:

Králem – bojovník vědomě slouží „říši – království“ a jeho rozhodné akce, jasnost myšlení, disciplína a odvaha jsou ve skutečnosti kreativní a plodné.

Magikem – bojovník je schopen dosáhnout (přijmout) velké ovládnutí a kontrolu sebe a svých zbraní. To je to, co dokáže nasměrovat přímo jeho sílu k dosažení cílů a dosáhnout jasného myšlení.

Milovníkem – bojovník dostává soucit a smysl pro souvislosti se všemi věcmi. Milovník je mužská energie, která ho přináší zpátky do vztahů s lidskými bytostmi, se všemi jejich křehkostmi a zranitelností. Milovník dělá bojovníka soucitným, současně s plněním jeho úlohy.

Když se MAGIK spojuje s:

Králem - Magik je ovlivněn královou plodností a štědrostí při používání jeho darů náhledu, spojení s hlubokými vnitřními zdroji, schopností směřovat psychické síly v tvořivé a nesobecké cestě, spíše než manipulovat, kontrolovat, ovládat a skrývat pravdu.

Bojovníkem – magikův dar vhledu, usměrnění síly, znalosti a ovládnutí technologie jsou manifestovány (projeveny) skrz bojovníkovu schopnost rozhodné akce.

Milovníkem - Magik dostává milovníkův dar slitování a spojení se všemi věcmi na vybalancování magikovi nezbytné introverze.

Když se MILOVNÍK potká s:

Králem – Milovník obdrží hranice, strukturu a řád, takže jeho chaos v citech a pocitovost může být nasměrována ke kreativitě, k níž král definuje limity (omezení nebo směr?)

Bojovníkem – milovník je schopen konat rozhodně, oddělovat čistým sekem meče z tkaniva imobilizující pocitovosti. Potřebuje bojovníka ke zničení okouzlení a okouzlující krásy „Matky“ která by ho oddělovala od mužství.

Magikem - Milovník je uschopněn k odstupu od zrádných vlivů jeho emocí, k reflexi a objektivnějšímu pohledu, k odpojení - natolik aby viděl "velký obraz" a prožil realitu pod zdánlivostí.